Kvinnor Svenska kyrkan

Kvinnoglöd

Nyhetsbrev från Kvinnor i Svenska kyrkan Nr 1 2017

Ickevåld är gammalt som bergen

Gandhi sade: ”Jag har inte något nytt att lära världen. Sanning och ickevåld är gamla som bergen.” ”När du konfronteras med en motståndare, vinn över honom med kärlek”.

Temat för detta nummer är Ickevåld. Och vad är det?

Ickevåld handlar inte om att luta sig tillbaka och låta bli att slå. Det handlar om aktivitet och motstånd mot förtryck och orättvisor. Ickevåld utövas som påverkan och protester, dialog, att inte samarbeta, i form av strejker, bojkotter och vägran att lyda order.

De norska fredsforskarna Arne Naess och Johan Galtung har betytt mycket för den moderna europeiska ickevåldsrörelsen.

Plogbillsrörelsen som startade i USA utgår från bibelordet att smida om svärd till plogbillar. Sedan 1988 har tolv plogbillsaktioner genomförts i Sverige, fredliga aktioner som riktats mot svensk vapenexport. Annika Spalde har deltagit i två av dem.

Ickevåld är en viktig del av 2017 års KviSk-tema: Hållbar utveckling i Jesu efterföljd.

Annika Spalde, diakon, fredsaktivist och författare, (bilden) arbetar för ickevåld och försöker leva etiskt.

–Som kristen är det viktigt att vi lyfter dessa frågor på vårt sätt, med andliga och teologiska inslag, säger hon.

Bulle Davidssons intervju med Annika Sid 3

Tid – otid – framtid

Så heter årets Våreld som hålls i Stiftets hus i Uppsala den 5 – 7 maj.

Ärkebiskop Antje Jackelén och journalisten och författaren Ulrika Knutsson medverkar under lördagen. Biskop emerita Tuulikki Koivunen Bylund predikar under söndagens gudstjänst i domkyrkan, men innan dess, under vandringen dit tillsammans, berättar hon om kvinnor med anknytning till Uppsala.

Antje

Mycken tid lämnas öppen för KviSkdeltagarnas egna tankar och reflektioner. Vi testar och delar våra tankar om våra olika roller, hur vi tar och ger plats för olika kompetenser. Vi inspirerar varandra!

”Ditt ansvar, och mitt. Hur följer vi Jesus? Vad är världen värd?”

Temat för året, Hållbar utveckling i Jesu efterföljd, är i fokus. Det är en utmaning för oss kristna kvinnor, menar Gunilla Löfgren, ordförande i KviSk Uppsala. Under söndagsmorgonen diskuterar vi vad ökad jämställdhet kan ha för betydelse för att nå de globala målen i FNs agenda 2030 för en hållbar utveckling.

Tuulikki

– Vi vill vandra i Jesu efterföljd, men vad innebär det år 2017? Hur förvalta det vi fått i arv och som vi ska lämna vidare till barn och generationer i all framtid? Av målen för hållbar utveckling i FN:s agenda 2030 är kanske jämställdhetsmålet en nyckel till de andra.

Ulrika

– Vi måste på allvar tänka igenom vad vi menar med jämställdhet, .

– Kanske vår svåraste uppgift är att ändra vår egen livsstil. Hur samtalar man utan att folk känner sig utpekade och går i försvarsläge?

– Välkomna till givande tankeutbyten i Uppsala! Vi hoppas också på fortsatta utvecklande samtal om vår förening.

Med utskicket av Kvinnoglöd följer foldern om Våreld med information om hur du anmäler dig. Alla medlemmar är välkomna! Info finns även på KviSks hemsida www.kvinnorisvenskakyrkan.se

Mer i detta nummer:

Ickevåldets vägar – recension	Sid 2
Klimatpris till Xiuhtezcatl Martinez	Sid 4
Sahlins bibliotek på Sigtunastiftelsen	Sid 4

andlighet – engagemang – gemenskap – kvinnokraft

Duktiga flickor – starka kvinnor

Krönika

Begreppen duktiga flickor och starka kvinnor har varit aktuella i böcker och tidningsartiklar med mera den senaste tiden. Av någon anledning verkar det vara synd om en man om han är omgiven av starka kvinnor, men en kvinna omgiven av starka män får glans av detta faktum.

Att vara en duktig flicka är inte enbart positivt medan begreppen duktig pojke och stark man ger helt andra associationer. Om det är så här det är, varför är det så och hur ändrar vi på det?

Påverka vår egen framtid

Hållbar utveckling i Jesu efterföljd handlar om hur vi formar och påverkar vår framtid. Det är vi själva som kan förändra den omvärld vi lever i och kämpa för att vår framtid ska bli bättre och utvecklas positivt. Vi måste börja med oss själva och iaktta vårt sätt att vara mot varandra. Vi kvinnor måste vara lojala, och stötta starka kvinnor och duktiga flickor. Jag skulle vilja påstå att vi alla är starka på något sätt, alltså på olika sätt och duktiga på olika saker. Vi måste vara generösa med uppmuntran och acceptera varandras olikheter.

Stöd kvinnornas uppdrag

Låt oss glädjas över att vissa kvinnor får möjlighet att spela framträdande roller i olika sammanhang. Låt oss glädjas över att en del kvinnor tar vara på möjligheten att utöva makt och kan göra det på ett klokt sätt. Men starka kvinnor får aldrig bli det genom att trampa på små duktiga flickor.

Till hösten är det kyrkoval och många kvinnor kommer att väljas in i olika organ. Det är viktigt att vi uppmuntrar varandra till att ta uppdrag och att vi hjälps åt att skapa miljöer där omsorg, tolerans och respekt frodas. Birgitta Ohlsson har i sin bok Duktiga flickors revansch skrivit Den duktiga flickans tio budord där det tionde budordet lyder:

Du ska följa din inre kanariefågel.

Du är som fåglarna som sjöng i de brittiska gruvorna. Utan syre kommer både du och din sång att dö. Se till att vara på en plats där din duktighet uppskattas och premieras.

Vi kan alla se till att vi bidrar till att det blir fler sådana platser.

Gunilla Åkesson
Ordförande i KviSk

Ickevåld och dialog kan förändra

Läst

Ickevåldets vägar är en mycket stark och lärorik bok. De fyra författarna diskuterar enligt olika vinklar hur de våldsamma eruptionerna av måttlöst våld följde i kölvattnet av den fredliga revolutionen under den arabiska våren.

Bokens första kapitel Det kidnappade ickevåldet, är en omvärldsanalys där författaren, Isak Svensson, professor vid Institutionen för freds- och konfliktforskning, ger flera exempel på ickevåld som effektivt medel för att uppnå politiska förändringar.

Dialog för förändring

Han visar också problematiska exempel. En ickevåldsaktion som bottnar i och kontinuerligt använder sig av dialog mellan samhällsgrupper, förståelse och tillvaratagande av deras intressen, har förutsättningar att åstadkomma önskad förändring på ett sätt som de ickevåldsaktioner inte har, som missar dialogen och lägger sin energi på kamp och protester.

Bitte Hammargren, mellanösternanalytiker, skriver bland annat om hur en ökande vapenexport bidrar till att göda krig och konflikter. Joel Halldorf docent vid Teologiska högskolan i Stockholm, beskriver i kapitlet Religion och våld om hur det i vår kultur finns en tendens att koppla samman dessa två begrepp.

Sofia Walan, förra generalsekreteraren för Kristna Fredsrörelsen, tar med sig läsaren till Västsahara i kapitlet Fredsrörelsens utmaningar. Hon berättar levande om möten med fredsaktivister i Västsahara och Sydsudan. Hon skildrar sina möten med människor som förkroppsligar den klassiska spiralen: Förtryck driver fram motstånd, och när motståndet övergår i väpnad kamp besvaras det med ökat förtryck, mer våld. Walans slutsats är att där mat för dagen saknas och basala behov inte kan tillfredsställas, där civilsamhället formas, begränsas och hotas – just där måste fredsrörelsen finnas.

Historien ger oss kunskap, vi vet vad som fungerar. ”Få skulle i dag påstå att det som enade Europa och lade grunden till det europeiska samarbetet efter två förödande världskrig var militär avskräckning och upprustning /…/ Hållbar fred i över 70 år har byggts på samarbete och tillit…”

Litet genderperspektiv

En svaghet i boken är att genderperspektivet har en tillbakaskjuten placering. Mot bakgrund av kvinnors individuella och organiserade aktivism i fredens tjänst, inte minst genom Internationella förbundet för fred och frihet och Operation 1325, hade ickevåldsarbete med kvinnliga förtecken kunnat belysas ytterligare.

Ragnhild Greek
Redaktionsrådet

Studiecirklar kan använda en studieguide från Bilda.

Joel Halldorf, Bitte Hammargren, Isak Svensson, Sofia Walan: Ickevåldets vägar – Fred i terrorns tid, 2016, Tro & Liv skriftserie

Kvinnoglöd nr 1/2017 Årgång 7. Kvinnoglöd är ett nyhetsbrev från Kvinnor i Svenska kyrkan KviSk och publiceras 4 ggr/år på hemsidan www.kvinnorisvenskakyrkan.se. Nyhetsbrevet trycks även på miljövänligt papper hos Silanders Grafiska AB i Göteborg.
Manusstopp för nästa nummer: Fredagen den 19 maj 2017
Ansvarig utgivare: Gunilla Åkesson. Redaktör: Elisabeth Enger. *Redaktionsråd:* Gunilla Bäckström, Luleå stiftsgrupp, Marianne Staaf-Gälldin, Härnösands stiftsgrupp, Bulle Davidsson, Linköpings stiftsgrupp, Ragnhild Greek, Stockholms stiftsgrupp
Redaktionsadress: Elisabeth Enger, Låbyn Hagen 501, 662 91 Åmål. Bidrag kan även mejlas till eenger.hagen@gmail.com

Fred - ett nyckelord för en hållbar utveckling

Annika Spalde, diakon och känd fredsaktivist, funderar över det fokus som föreningen Kvinnor i Svenska kyrkan valt för 2017 – Hållbar utveckling i Kristi efterföljd. Hon talar om yttre och inre hållbarhet. För henne är fred ett nyckelord.

I maj leder Annika Spalde en delegation som för organisationen CPT, Christian Peacemaker Teams, reser till Sulaimaniya i irakiska Kurdistan.

Syftet är att studera de utmaningar och den påverkan som våldet innebär för människor i området, och ska rapportera övergrepp mot mänskliga rättigheter och stödja lokalt försoningsarbete.

Tid för andlighet

Annika är utbildad diakon och har arbetat deltid i många år för att också kunna ägna sig åt att skriva och delta i olika ickevåldsaktioner. Det har fört henne till ett flertal rättegångar och gett straff som fängelse och böter.

Idag bor Annika utanför Uppsala och arbetar 60 procent som sjuksköterska inom psykiatrin. Mycket av sin tid använder hon till att skriva och beskriva trons innebörd och konsekvenser, och att arbeta för ickevåld som verktyg för fred. Här kommer också klimatfrågan och hur vi behandlar djuren in.

– Jag är inspirerad av benediktinsk

Annika och Mohamed håller i en ickevåldsworkshop i Halabja i Kurdistan i norra Irak år 2013. Foto: Privat

Annika Spalde under en manifestation mot Saudiavtalet 2015. Foto: Privat

andlighet. Det här med balans mellan olika delar av livet är tydlig i Benedictus klosterregel: Arbete, studier, vila, bön och gemenskap – för mig har det varit

> – Fortfarande har vi problem med att förkunnelsen ofta skiljer mellan det andliga och världen omkring oss, säger Annika Spalde, som arbetar för ickevåld som verktyg för fred.

en hjälp att tänka så. Att lägga tid på andlig läsning är inte lyx. För oss som är kristna och vill ha en gudsrelation i våra liv är det värt den tiden.

Klara sig på mindre

– Generellt sett är detta med att byta pengar mot tid en grundfråga, säger Annika Spalde. Man arbetar deltid och får mer tid för annat, samtidigt som den lägre inkomsten minskar den privata konsumtionen, vilket i sin tur påverkar klimatet positivt. Jag tror att fler skulle kunna klara sig på mindre lön och ägna mer tid åt att leva på ett klimatvänligare sätt.

– Det ger också tid för aktioner, som behövs för fred och miljö, menar Annika.

Hon har själv envetet arbetat mot vapenexport. Aktioner mot Saab i Linköping och senast Bofors i Karlskoga har blivit omtalade. Men tyvärr ser hon inte att det hänt särskilt mycket positivt.

– Det finns politiker som vill skärpa reglerna kring vapenexporten, men de behöver stöd från fler håll.

Vad det egentligen handlar om

En sak som diskuterats bland kristna miljövänner är om det är meningsfullt att arbeta för klimatet i sina kristna sammanhang eller om det vore bättre att gå med i en ren miljöorganisation för att få mer genomslag. På samma sätt kan man fundera över fredsarbetet.

– Det viktiga är att vi kristna lyfter fram frågan på vårt sätt, med andliga och teologiska inslag.

– Vi kan skriva böner och skapa temamässor, göra aktioner om Svenska

Tema: Ickevåld

kyrkans prioriteringar, fråga oss vad evangeliet egentligen handlar om. Fortfarande har vi problem med att förkunnelsen ofta skiljer mellan det andliga och världen omkring oss.

I vår kommer Annika Spalde och Pelle Strindlund med en ny bok: Mystik och politik. Befriande kristendom. Där vill de bland annat utmana uppdelningen andlighet/politik. *Bulle Davidsson*

Mer om CPT finns på www.cpt.org.

Några fler av Spaldes böcker:
Ett annat rike. Om ickevåldsteologi. 2009
Kroppens andlighet, 2016
I vänliga rebellers sällskap: Kristet ickevåld som konfrontation och ömhet. Med P Strindlund, 2004

Ung klimataktivist stämde USA

Xiuhtezcatl Tonatiuh Martinez, 16 år, från Colorado, USA, är klimataktivist och hip-hopartist och ledare för miljörörelsen Earth Guardians. I höstas

Prisat

tilldelades han Children's Climate Prize som delades ut i Södertälje. Han och 20 andra ungdomar mellan nio och 20 år, stämde 2015 den amerikanske staten för att den inte gör tillräckligt för att förhindra klimatförändringarna.

Martinez fick priset för sitt engagemang för klimatfrågor och den stora inverkan han har på både barn och

Xiuhtezcatl Tonatiuh Martinez

vuxna beslutsfattare. Han har utmanat starka politiska och ekonomiska krafter genom att aldrig undvika kontroversiella frågor. Bland annat har han krävt förbud mot fracking i Colorado.

Predikare-Lena porträtterad vid debattkväll

Predikare-Lena levde för 200 år sedan, hon bodde i Sta Annas skärgård och dog i Svinhult där det även rests en minnessten. Lena var övertygad om att hon hade Gud i sitt hjärta och gick omkring och predikade om detta. Detta var straffbart och prästerskapet motsatte sig hennes predikningar.

Linköpings stiftsgrupp arrangerade en teaterkväll i januari i sockenstugan i Kisa, med pjäsen om Predikare-Lena av

Sett

Pia Oredsson Tember som också var på plats. Joseefine Rafelt, Nicklas Leander och Jenny Leander från Teater Emerantia framförde två teaterstycken.

Det andra, *Vid Starbergets fot,* porträtterar Thecla Hjort, en av Kindas stora kulturpersonligheter vid förra sekelskiftet.

Efter föreställningarna diskuterades om en särskild kvinnoorganisation fortfarande behövs i kyrkan.

Marianns vänner bildar Sällskap för bokutgivning

Sällskapet Mariann Sönnebos vänner har bildats i Lund och Säffle. Mariann,

Mariann Sönnebo

som var med i KviSks styrelse i flera år och skapade Kvinnoglöd, avled 2012. Hon efterlämnade en rik skörd av litterära texter, dikter, reportage, bokmanus med mera. Ett av sällskapets syften

Grundat

är att ge ut och sprida hennes texter.

Till hösten planeras ett boksläpp i Skillinge på Österlen, tillsammans med en utställning av vännen och konstnären Falke Bang, vars bilder också illustrerar boken om Kvighusa, en skånsk gård där Mariann bodde en tid.

Swischa till KviSk!

Numera kan du swischa medlemsavgift med mera till KviSk.

Numret är: 123 691 859 3.

Vill du bli KviSkare?

Gamla och nya medlemmar hälsar vi varmt välkomna!

Sätt in 100 kr på bankgiro 422-3699. Glöm inte ange namn, adress, födelseår och eventuell e-postadress.

Remissvar:

Skriv in Helig dans i Kyrkohandboken

Dansledarnätverket Heliga danser i Stockholms stift föreslår att Helig dans ska skrivas in i Kyrkohandboken. I sitt remissvar påminner de om att kyrkomötet 2008 biföll en motion av Mikael Mogren om att stärka dansen som uttrycksform i Svenska kyrkan.

Sedan kyrkomötet 2008 har dans blivit vanligare i gudstjänstlivet, och tiden är mogen för att synliggöra och bejaka dans i den nya kyrkohandboken, skriver de.

Dansledarna, med bland andra Maria Rönn, vill att man lyfter fram möjligheten att låta dans och olika kroppsliga rörelser och gestaltningar ha en given plats i gudstjänsten, och att moment i gudstjänsten, som exempelvis Kyrie och Gloria, där man i förslaget skriver

Föreslaget

”kan även sjungas”, lägger till ”och/eller uttryckas med dans och rörelse”. Även processionen kan ske i form av enkel dans.

På sikt vill dansledarna att ett ny särskild del läggs till kyrkohandboken med förslag till musik, sång, stegnotationer och rörelser.

I sitt remissvar ger dansledarna även en översikt över dansens betydelse i Bibeln och i den tidiga kyrkan, liksom hur den moderna kyrkliga danstraditionen har växt fram de senaste decennierna i Europa och Sverige.

Studera Margit Sahlins böcker

Margit Sahlins privata bibliotek finns numera på Sigtunastiftelsen. Biblioteket kom till S:ta Katharinastiftelsen 2004 efter Sahlins bortgång 2003. Sedan stiftelsen gav upp sina lokaler 2014 donerades boksamlingen till Sigtunastiftelsen. Bakom donationen finns stora insatser av S:ta Katharinastiftelsen, Margit Sahlin Akademin och Sigtunastiftelsen.

Margit Sahlin

Placerat

Samlingen finns i Refugiets bibliotek och innehåller bibellitteratur, teologi, ekumenik, kyrkohistoria religionsfilosofi från 1930-tal till 1990-tal, även skönlitteratur och kvinnolitteratur. Det finns en särskild Birgittahylla med kristen spiritualitet och mystik. Och mycket annat. Böckerna är tillgängliga som läsesals- och forskarlån.